

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 54/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Viktorom Mlynekom, advokátom, Štúrova 43, Nitra, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Svk 5/2023 z 30. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 3 Svk 5/2023 z 30. júla 2024 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne mu súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou domáhal zrušenia rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy (Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie) č. 2017/026765-052-F21 z 27. októbra 2017, ktorým rozhodol, že navrhovaná činnosť „I/64 – I. etapa“ sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“), ako aj rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, ktorý na základe odvolania sťažovateľa potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu. O žalobe rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11S/143/2018-604 z 23. augusta 2022 (ďalej len „rozsudok správneho súdu“) tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

3. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť [podľa § 440 ods. 1 písm. g) a f) Správneho súdneho poriadku], ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ považuje právne závery najvyššieho správneho súdu za arbitrárne. Najvyšší správny súd svoj rozsudok riadne neodôvodnil, keďže sa nevysporiadal s argumentáciou uvedenou v kasačnej sťažnosti sťažovateľa.

5. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ argumentuje tým, že bolo nesprávne posúdené jeho postavenie „len ako“ zainteresovanej verejnosti napriek tomu, že namietal výrazný zásah do svojho vlastníckeho práva (pretože práve pre navrhovanú činnosť došlo k vyvlastneniu jeho pozemkov). Mal teda mať postavenie účastníka konania (podľa § 178 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

6. Po ďalšie uvádza, že kasačný súd ako nedôvodnú vyhodnotil jeho námietku týkajúcu sa nedostatočného vysporiadania sa správnych orgánov s jeho námietkami. Poukázal na to, že správne orgány nijak bližšie nerozoberali ním uplatnené argumenty a nedali mu na nich odpoveď.

7. Vyjadril nesúhlas so záverom najvyššieho správneho súdu, že v prípade stanoviska mesta ■■■ z 18. júla 2017 nejde o záväzné stanovisko. Porušenie práv vidí v tom, že nedošlo k prerušeniu administratívneho konania na účel vysporiadania sa s vytknutými nedostatkami uvedeného stanoviska.

8. Sťažovateľ namietal aj vecnú nepríslušnosť správnych orgánov, keď poukázal na to, že ako prvostupňový správny orgán mal vo veci konať okresný úrad v sídle kraja a o odvolaní malo rozhodnúť príslušné ministerstvo.

9. Vyjadril tiež nesúhlas s tým, ako sa kasačný súd vysporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa nesúlady navrhovanej činnosti s územným plánom mesta ■■■ keď ju vyhodnotil ako nedôvodnú. Argumentuje, že navrhovaná činnosť nie je v súlade s podmienkami uvedenými v platnom územnom pláne mesta ■■■.

10. Ďalej namieta, že bol ako správny posúdený postup, keď v predmetnej veci nedošlo k prerušeniu konania do rozhodnutia povinného hodnotenia vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Podľa sťažovateľa navrhovaná činnosť dosahovala parametre, na základe ktorých k takémuto posudzovaniu malo dôjsť.

11. Zároveň argumentoval, že sa kasačný súd nedostatočne zaoberal aj jeho ďalšou kasačnou námietkou, ktorá spočívala v tom, že sa správne orgány nedostatočne zaoberali ochranou proti hluku. Namieta, že nebolo vyriešené, že navrhovaná činnosť dostatočne nezohľadňuje dopad danej

stavby na životné prostredie týkajúce sa najmä vplyvu hluku a emisií na okolité prostredie, ktoré je funkčne určené na bývanie.

12. Nakoniec argumentuje, že sa najvyšší správny súd nevysporiadal ani s námietkou, že celý proces vydávania osvedčení pre stavbu: „*Vybudovanie strategického parku*“ č. 20801/2015-1000-33509 z 13. júla 2015 a č. 2080/2015-1000-35613 z 22. júla 2015 bol nezákonný. V tejto súvislosti namieta, že Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky nepostupovalo v súlade s právnymi predpismi (Správny poriadok), keďže ho (ako účastníka konania) o začatí tohto administratívneho konania neupovedomilo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy (v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy), základného práva na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy:

14. Ústavný súd pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 633/2023).

15. Ústavná sťažnosť sťažovateľa smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu vydanému v systéme správneho súdnictva. V tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Taktiež treba mať na zreteli, že správne konanie nie je kontradiktórnym konaním rovnako ako rozhodovanie v správnom súdnictve vzhľadom na to, že jeden z účastníkov konania v správnom súdnictve je vždy

orgán verejnej moci, ktorý rozhodoval o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom predmetom konania pred správny súdom je v zásade preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 120/2024).

16. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 680/2025).

17. Ústavný súd zároveň stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam. Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (I. ÚS 106/2023).

18. Ústavný súd sa v rámci svojich oprávnení oboznámil s obsahom ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku kasačného súdu, pričom z neho zistil, že najvyšší správny súd najprv zosumarizoval sťažovateľom uplatnené kasačné námietky a následne sa k nim pomerne obsiahlo aj vyjadril (na stranách 10 až 15 napadnutého rozsudku).

19. V rámci odôvodnenia najvyšší správny súd venoval pozornosť sťažovateľovým námietkam, pričom ústavnoprávne udržateľným spôsobom odôvodnil, prečo ich nepovažoval za dôvodné. Keďže je sťažovateľovi obsah napadnutého rozsudku dostatočne známy, ústavný súd ho preto na tomto mieste nebude podrobne rozoberať. Len pre doplnenie uvedie, že najvyšší správny súd navyše vo vzťahu k niektorým namietaným skutočnostiam zo strany sťažovateľa poukázal aj na to, že argumentácia sťažovateľa nebola jednoznačná, resp. že zo strany sťažovateľa chýbala jasná konkretizácia skutočností podstatných pre danú vec (napríklad, že sťažovateľ nijak nekonkretizoval, že je/bol vlastníkom dotknutých vyvlastnených pozemkov, a to ich označením či odkazom na relevantné rozhodnutia o vyvlastnení). Na základe obsahu administratívneho spisu zároveň kasačný súd dospel k záveru, že prvostupňový orgán sa s námietkami žalobcu riadne vysporiadal. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a po zohľadnení záverov kasačného súdu v ňom uvedených preto ústavný súd dospel k záveru, že kasačný súd sa s kasačnou sťažnosťou sťažovateľa vysporiadal ústavnoprávne udržateľným spôsobom.

20. Ústavný súd sa v rozsahu svojej právomoci z obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu presvedčil, že obsahuje jasné a zrozumiteľné odôvodnenie. Napadnutý rozsudok

nie je možné označiť ani za arbitrárny. Ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný postupy a hodnotenia správnych súdov nahrádzať a za týchto okolností nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho správneho súdu. Napokon zároveň konštatuje, že sťažnostné námietky sťažovateľa majú (v podstate) charakter bežnej polemiky na úrovni zákona a zisteného skutkového stavu, ktorá v zásade ani nemá ústavnoprávny charakter.

21. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019).

22. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

23. Právna vec sťažovateľa sa týka rozhodovania správnych orgánov a následne prieskumnej činnosti ich rozhodovania v rámci správneho súdneho konania. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci prejednávané v správnom konaní, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci [hard core of public-authority prerogatives (porov. Jussila v. Fínsko, č. 73053/01, rozsudok Veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006, bod 45; Ferrazzini v. Taliansko, č. 44759/98, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001, body 24 a 31)]. Výnimku z tejto zásady ESLP pripúšťa len v takých veciach, kde sa správne konanie považuje za konanie trestné.

24. Prihliadajúc na skutočnosť, že vo veci sťažovateľa správne orgány neuložili sankciu za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti, ktorá by bola preventívno-represívneho charakteru, ústavný súd dospel k záveru, že na vec sťažovateľa nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (ak by však išlo o použiteľnú referenčnú normu, vecný záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti by bol vzhľadom na rovnorodý charakter dotknutého práva vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy rovnaký).

III.3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy:

25. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 44 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že o jeho prípadnom porušení by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnopracných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo nemajetkové právo. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy neprichádzala do úvahy ani príčinná súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného

v čl. 44 ods. 1 ústavy a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy:

26. Z hľadiska namietaného porušenia čl. 13 ods. 4 ústavy je potrebné uviesť, že ide o všeobecnú klauzulu, za akých podmienok možno obmedzovať základné práva a slobody, pričom vo vzťahu k základnému právu vlastníť majetok tu existuje konkrétne ustanovenie, a to čl. 20 ods. 4 ústavy. Preto aj v tejto časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

III.5. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

27. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zároveň namietal aj porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. „Článkom 20 ods. 1 ústavy sa vlastníčkovi priznáva len ochrana majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom.“ (PL. ÚS 33/95) „Tento článok ústavy nevyhlasuje za základné ľudské právo vlastníctvo samotné, ale právo byť vlastníkom, t. j. právo nadobúdať vlastníctvo. Vzťahuje sa na štátnych občanov Slovenskej republiky, cudzincov, právnické osoby slovenské i zahraničné a aj štát. Výklad tohto ustanovenia však neznamená, že každý má právo vlastníť akýkoľvek majetok... Uvedené ustanovenie ústavy treba vykladať tak, že každý má právo vlastníť majetok, ktorý ústavou alebo zákonom Slovenskej republiky nie je z tohto vlastníctva vylúčený.“ (PL. ÚS 38/95).

28. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že z napadnutého rozsudku nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do už uvedených práv sťažovateľa, a preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti aj v tejto časti.

29. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu